

Yttrande avseende laglighetsprövning, mål nr 2747-16 och mål nr 2751-16

Piteå kommun har förelagts att yttra sig i mål nr 2747-16 och mål nr 2751-16 gällande kommunfullmäktiges beslut 2016-12-19 §§ 325, 326. Nedanstående yttrande avser båda de överklagade besluten.

Vid fullmäktiges sammanträde den 19 december 2016 förrättade val i § 325 och § 326 med anledning av att Peter Roslund, ledamot av kommunstyrelsen och kommunstyrelsen ordförande hade av sagt sig dessa uppdrag, samt att Helena Stenberg av sade sig uppdraget som vice ordförande i kommunstyrelsen.

Fullmäktige beslutade att entlediga Peter Roslund från dessa uppdrag. Enligt 4 Kap 9 § Kommunlagen skall fullmäktige befria en förtroendevald från uppdraget när den förtroendevalde önskar avgå, om det inte finns särskilda skäl mot det. Något sådant skäl förelåg inte.

Kommunfullmäktige valde enligt § 325 kommunfullmäktigeledamoten Helena Stenberg till ordförande i kommunstyrelsen. Av 6 kap 15 § Kommunallagen framgår det att kommunfullmäktige ska välja nämndens (i det här fallet – kommunstyrelsens) ledamöter, ordförande och en eller två vice ordförande. Helena Stenberg valdes redan 2014-12-15 § 222 i kommunfullmäktigesprotokoll, till ledamot i kommunstyrelsen. Piteå kommuns bedömning är att valet av Helena Stenberg till kommunstyrelsens ordförande är enligt vad som anges i 6 kap 15 § Kommunallagen och överklagandet i denna del bör avslås.

I och med att en person som redan var vald till ledamot valdes till uppdraget som ordförande, kvarstod ett vakant uppdrag som ledamot efter Peter Roslunds entledigande. I och med detta måste fullmäktige förrätta fyllnadsval enligt 6 kap 14 § Kommunallagen och genomfördes i § 326. Eftersom den valde ordföranden tidigare hade haft uppdraget som förste vice ordförande, men av sagt sig detta i samband med hon valdes till ordförande, måste därmed fyllnadsval förrättas även beträffande uppdraget som vice ordförande i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige valde enligt § 326 Anders Lundkvist först som ledamot och sedan som förste vice ordförande i kommunstyrelsen.

I överklagandet anges att Anders Lundkvist inte är valbar till uppdraget då han dels inte är ”förtroendevald i något val”, dels ”finns inte heller med på något partis vallista till det kommunala parlamentet 2014”.

I överklagandet hänvisas till 4 kap 1 § Kommunallagen och den där angivna definitionen av begreppet ”förtroendevald”. Begreppet förtroendevald som används i författningstexten är inte ett valbarhetsvillkor. I överklagandet påpekas även att företrädare väljs i allmänna val,

vilket är korrekt vad avser kommunens högsta beslutande organ, nämligen kommunfullmäktige. Det framgår dock av 3 kap 2 – 3 §§ Kommunallagen att det är kommunfullmäktige som tillsätter kommunstyrelse samt de övriga nämnder som kommunfullmäktige anser behövs, och att så sker med beaktande av bestämmelserna i 4 kap samt 6 kap Kommunallagen. Något krav på att ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen och övriga nämnder ska väljas i allmänna val finns inte vare sig i Kommunallagen eller i någon annan författning. Det är de folkvalda i kommunfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser.

Enligt 4 kap 5 § Kommunallagen är den valbar till uppdrag som ledamot eller ersättare i nämnd som vid tidpunkten för valet uppfyller de valbarhetskriterier som anges i 4 kap 2 § Kommunallagen. Dessa krav kan sammanfattas med att personen ska ha fyllt 18 år, samt vara svensk medborgare alternativt uppfylla vissa andra medborgarskaps- eller bosättningskrav. I 4 kap 6 § Kommunlagen anges valbarhetshinder förbundna med vissa anställningar i den kommunala organisationen.

Det finns således inget krav på att en ledamot eller ersättare i en nämnd eller en styrelse ska finnas upptagen på en vallista i ett allmänt val. Utan det står fullmäktige fritt att välja vilken som helst person som uppfyller valbarhetskraven vid tidpunkten för valet. Enligt 6 kap 9 § Kommunallagen väljer kommunfullmäktige ledamöter och ersättare i en nämnd om de uppfyller valbarhetsvillkoren enligt 4 kap Kommunallagen.

Kommunstyrelsen är, som framgår av bestämmelserna i 6 kap Kommunallagen, en nämnd på samma sätt som övriga nämnder, om än med vissa speciella uppgifter.

Anders Lundkvist uppfyller de i 4 kap angivna valbarhetsvillkoren, och är därmed valbar till uppdrag som ledamot i kommunstyrelsen. Piteå kommuns uppfattning är att överklagandet i denna del bör avslås.

I och med att Anders Lundkvist är vald till ledamot i kommunstyrelsen fyller han också kravet för att vara valbar som förste vice ordförande. Det är därför Piteå kommuns bedömning att överklagandet i denna del bör avslås.

I överklagandet anges att de överklagade besluten innebar val av kommunalråd, vilket är felaktigt. Något val till kommunalråd har inte skett. Enligt föreskrift ”Bestämmelser om ersättning till Piteå kommuns förtroendevalda”, beslutade av kommunfullmäktige 2014-12-15 § 202, ska kommunstyrelsens ordförande samt kommunstyrelsens förste vice ordförande benämnas kommunalråd. Detta framgår av 7 § 2 st i tidigare refererade föreskrift. Piteå kommuns uppfattning är att överklagan ska avslås i den delen.

Såsom framgår ovan är det Piteå kommuns bedömning att de överklagade besluten i sin helhet skett i enlighet med Kommunallagens bestämmelser, varför kommunen yrkar att överklagandena ska i sin helhet avslås.

Piteå daterat 2017-01-23

Ylva Sundkvist
Kommunchef

Maria Wiksten
Kommunjurist

Bilagor:

Bestämmelser om ersättning till Piteå kommuns förtroendevalda

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2014-12-15 § 222

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2016-12-19 § 325

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2016-12-19 § 326